

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ СВІТУ»

Рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма

Перший (бакалаврський)
Туризм

Загальний обсяг
Тривалість викладання

Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та
регіональні студії
4 кредити ЄКТС
4-й семестр, 8 чверть
2023-2024 н.р.

Обсяг навчальних занять
у т.ч. аудиторні заняття
лекції
практичні
Мова викладання

120 год.
4 години на тиждень
2 години на тиждень
2 години на тиждень
Українська

Кафедра, що викладає: Туризму та економіки підприємства

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4717>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – команда «Туристичні ресурси світу»

Інформація про викладача:

Смесова Вікторія Леонідівна

Професор кафедри туризму та економіки підприємства, доктор економічних наук, професор

Персональна сторінка

<https://ep.nmu.org.ua/ua/teachers/smesova.php>

E-mail: smesova.v.l@nmu.one

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Курс «Туристичні ресурси світу» присвячений ознайомленню із сучасними тенденціями розвитку туристичної діяльності у світі в цілому та в Україні, зокрема. Тому ознайомлення з туристсько-рекреаційними ресурсами окремих регіонів та країн світу, виявлення особливостей їх сучасного використання в туристичній діяльності, встановлення проблем та перспектив розвитку світової індустрії туризму є важливою складовою підготовки сучасних фахівців для формування їхньої індивідуальної освітньої траєкторії.

Цей курс побудовано на засадах студентоцентрованого підходу (Student-Centered Approach), який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології досліджень та туристичного ресурсознавства, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу.

Завдання:

- ознайомитися з теоретичними та методичними основами вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів та туристсько-рекреаційної діяльності, засвоїти основні поняття та категорії курсу;
- дати характеристику видів туристсько-рекреаційних ресурсів;
- розкрити особливості світового розвитку туризму, охарактеризувати сучасні його види та форми;
- ознайомитися з існуючими підходами до туристичного районування світу, охарактеризувати туристсько-рекреаційні ресурси Американського, Європейського, Африканського, Азіатсько-Тихоокеанського та Близькосхідного субрегіонів;
- окреслити проблеми та перспективи розвитку світового туризму та визначити роль України у світовому туристичному комплексі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Реалізація мети вимагає декомпозиції програмних результатів навчання в дисциплінарні, а саме:

- знати базові поняття з теорії туризму, а також диференціації та розміщення туристичних ресурсів;
- знати, розуміти сутність та особливості формування туристичних ресурсів у світі;
- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території для визначення особливостей туристичних ресурсів;
- оцінювати туристсько-рекреаційний потенціал територій й визначати перспективу його розвитку та використання.

4. СТРУКТУРА КУРСУ

Лекції

Тема 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ

- 1.1 Фактори, що визначають просторові особливості розвитку туризму
- 1.2 Туристично-рекреаційний потенціал території
- 1.3 Процедура та методи оцінки туристично-рекреаційного потенціалу території

Тема 2. ТУРИСТИЧНЕ РАЙОНУВАННЯ СУТЬ, ПРИНЦИПИ, МЕТОДИ

2.1 Фактори та етапи туристично-рекреаційного районоутворення

2.2 Принципи та методи районування

2.3 Туристські макрорегіони світу

Тема 3. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВЕ ЗОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ТЕРИТОРІЙ

3.1 Туристично-рекреаційні потреби і мотиви в туристській діяльності

3.2 Методи обліку туристичних потоків

3.3 Закономірності формування і поширення світових туристичних потоків

Тема 4. ТУРИСТИЧНІ ДЕСТИНАЦІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

4.1 Туристські дестинації

4.2 Туристично-рекреаційні кластери

4.3 Особливі економічні зони туристсько-рекреаційного типу

Тема 5. ОСНОВНІ ТУРИСТИЧНІ ДЕСТИНАЦІЇ СВІТУ ЗА ВИДАМИ ТУРИЗМУ

5.1 Туризм в країнах Європи

5.2 Регіони і центри туризму Америки

5.3 Міжнародний туризм в країнах Азії

5.4 Особливості розвитку туризму в Африці

5.5 Міжнародний туризм в Австралії і Океанії

Тема 6. ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ЗА ВИДАМИ ТУРИЗМУ

6.1 Класифікація видів туризму

6.2 Лікувально-оздоровчий туризм

6.3 Спортивно-оздоровчий туризм

6.4 Пізнавальний і розважальний туризм

6.5 Подієвий туризм

6.6 Релігійний туризм

6.7 Круїзний туризм

6.8 Діловий і інсентив-туризм

6.9 Екологічний туризм

Тема 7. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

7.1 Київ – туристичний центр світового значення

7.2 Туристичні ресурси Правобережної України

7.3 Туристичні ресурси Лівобережної України

7.4 Туристичні ресурси Слобожанщини

7.5 Туристичні ресурси Західної України

7.6 Туристичні ресурси Степової (Південної) України та Криму

Практичні заняття

Тема 1. Загальна характеристика туристичних ресурсів

Тема 2. Туристичне районування суть, принципи, методи

Тема 3. Функціонально-просторове зонування туристичних територій

Тема 4. Туристичні дестинації та їх роль у формуванні туристичної привабливості

- Тема 5. Основні туристичні дестинації світу за видами туризму
 Тема 6. Туристичні ресурси за видами туризму
 Тема 7. Загальна характеристика туристичних ресурсів України

Інформація для здобувачів заочної форми навчання. На сайті НТУ «ДП» розміщено графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем відповідно до розкладу: 6 год. лекційних занять, 4 год. практичних занять, решту практичних завдань здобувач опановує самостійно. Здобувачі заочної форми навчання виконують передбачені навчальним планом індивідуальні завдання (контрольні роботи, практичні завдання, презентації, тестові завдання) та подають їх на кафедри на початку сесії, обов'язково до проведення контрольних заходів з дисципліни. Умови завдань розміщено на сторінці курсу на платформі Moodle. Форма контролю – диференційований залік.

5. ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА/АБО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Використовуюється мультимедійне обладнання та інші технічні засоби навчання, дистанційна платформа Moodle. На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом. Активованій акаунт університетської пошти на Офіс365.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <https://cutt.ly/RER787v>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного контролю та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за 7 практичних робіт (кожна максимально оцінюється у 5 балів) та контрольної роботи за підсумками лекційних занять (містить 40 питань по 1 балу кожне) та оцінок за виконання самостійної роботи у вигляді презентації, яка захищається на практичних заняттях. Отримані бали додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Залік відбувається у формі письмової ККР, білети містять тести (60 питань по 1 балу за кожен вірну відповідь) і відкриті запитання (8 запитань по 5 балів за кожне) Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
Практичні заняття	Містять ситуаційні вправи або обговорення дискусійних питань. Критерії оцінювання деталізовані в методичних рекомендаціях до практичних робіт і доводяться викладачем до здобувачів окремо перед кожною практичною роботою.
Самостійна робота	Кожен здобувач повинен/на підготувати презентацію, яку необхідно захистити на практичних заняттях. Презентація оцінюється у 25 балів.
Контрольні заходи	Охоплює матеріали лекційного курсу. Контрольна робота містить 40 тестових питань по 1 балу кожне

6.3 Критерії

6.3.1. Критерії оцінювання *участі у дискусіях*

Оцінюється в 5 балів, при чому:

0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію;

1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання;

3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію;

5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору

6.3.2. Критерії оцінювання *ситуаційних вправ*:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано практичні приклади з вітчизняної та міжнародної практики на підтвердження власної думки, при розв'язанні ситуаційної вправи є посилання на відповідні нормативно-правові акти, статистичну інформацію, міжнародні рейтинги та індекси.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, є часткові посилання на нормативно-правову та статистичну інформацію, є практичний приклад.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте наведено пояснення та обґрунтування власної думки, практичні приклади (допускається неточне трактування джерел)

2 бали: отримано неправильну відповідь, є часткове обґрунтування власної позиції.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

6.3.3. Критерії оцінювання *самостійної роботи*:

Критеріями оцінювання самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи відбувається через захист презентацій на практичних заняттях, причому:

Критерії	Бальна шкала оцінки за критерієм
1. Усна Доповідь: логіка побудови доповіді, повнота розкриття основних етапів дослідження; вміння чітко, ясно і стисло викладати сутність і результати дослідження; відповідність доповіді матеріалу презентації, дотримання структури доповіді	0 – доповідь не підготовлена, студент не спроможний чітко і ясно викласти сутність і результати дослідження; 1-2 - доповідь підготовлена, студент викладає загальні неузгоджені та часткові результати дослідження; 3-6 – доповідь підготовлена, але логіка доповіді не відпрацьована, презентація не відображає повністю основні етапи роботи, студент може викласти результати дослідження; 7-9 – доповідь логічно побудована, але студент не повнорозкриває результати дослідження; 10 – доповідь логічно побудована, студент чітко, ясно, стисло і повно викладає сутність і результати дослідження, дотримується структури доповіді

<p>2. Відповіді на питання. Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей, вміння аргументовано захищати свої висновки</p>	<p>0 – студент не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію; 1-2 – студент дає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені запитання; 3-4 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, але не здатний аргументовано захищати свою позицію; 5 – студент дає повні і ґрунтовні відповіді на запитання, здатний аргументовано захищати свою точку зору</p>
<p>3. Організація презентації. Використання та якість підготовки демонстраційних матеріалів: відповідність дизайну змістом і темою роботи; ергономічність, наочність та оформлення слайдів; ємність та стислість подання текстового матеріалу на слайді; повнота та відповідність темі графічного (ілюстративного) матеріалу</p>	<p>0 – демонстраційні матеріали відсутні; 1-2 – демонстраційні матеріали є, але оформлення слайдів не розкриває тему та перешкоджає сприйняттю змісту результатів дослідження, текст важко читається, студент не використовує зміст слайдів для аргументації; 2-3 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але неякісно оформлені, мають місце помилки та неузгодженості, відсутні посилання на використані джерела, відсутні назви рисунків, діаграм; кількість слайдів не відповідає тривалості виступу; 4 – демонстраційні матеріали є, використані засоби наочності інформації, але мають місце помилки та неузгодженості; 5 – презентація гарно організована, оформлення слайдів розкриває тему, текст легко читається, доповідь супроводжується засобами наочності інформації гарної якості, які допомагають найбільш повно розкрити тему, інформація виділяється за допомогою кольору, розміру, ефектів анімації тощо.</p>
<p>Власні висновки та пропозиції</p>	<p>0 – висновку немає; 1 – висновок не відповідає сформульованій у вступі проблемі або не пов'язаний з аргументами та прикладами; 2 – висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами 3-4 – висновок сформульовано, він достатньо відповідає запропонованій темі; 5 – висновок чітко відповідає запропонованій темі й органічно пов'язаний із аргументами, прикладами, фактичним матеріалом, наведеним в основній частині презентації, містить оригінальне бачення висвітленої автором проблеми.</p>
<p>Максимальна кількість балів</p>	<p>25</p>

6.3.4. Критерії оцінювання *письмової контрольної роботи*:

Контрольна робота містить: 40 тестових завдань з чотирма варіантами відповідей, правильна відповідь оцінюється у 1 бал.

7. ПОЛІТИКА КУРСУ

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», <https://cutt.ly/mERLa5A>, Кодекс академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», <https://cutt.ly/vERLfxF>. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Туристичні ресурси світу». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних

причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси.

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції та практичні заняття (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 5 балів до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, які дозволять оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Туристичні ресурси світу»

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні (розповідь з елементами бесіди, бесіда, дискусії на заняттях, пояснення, лекція).
2. Наочні (демонстрація за допомогою мультимедійного обладнання різноманітних графічних матеріалів: графіків, діаграм, таблиць, прикладів рекреаційних ресурсів тощо; робота із відеоматеріалами).
4. Загальнонаукові методи (дедуктивний, індуктивний, синтез, аналіз).
5. Бінарні методи (словесно-інформаційний, словесно-проблемний, словесно-дослідницький).
- 6.7. Інтерактивні (постановка проблемних питань і ситуацій, проблемно-пошукові (евристичні), дослідницькі).

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Александрова С. А. Детермінанти розвитку туризму : колективна монографія / С. А. Александрова, Н. М. Богдан, Л. А. Нохріна ; за заг. ред. І. М. Писаревського ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 159 с.
2. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посібник; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
3. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. [текст] навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 178 с.
4. Герасименко Т.В. Туристичні ресурси світу [Електронний ресурс] : методичні вказівки з самостійного вивчення дисципліни «Туристичні ресурси

- світу» для студентів напряму підготовки 242 «Туризм» / уклад. Т.В. Герасименко. Дніпро : НТУ «ДП», 2021. 21 с.
5. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
6. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навчально-методичний посібник / Л. М. Немець, Г. О. Кулешова, А. В. Соколенко. Х., ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 102 с.
7. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.
8. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н.О. Алешугіна, О.В. Барановська, М.О. Барановський, О.О. Зеленська, І.В. Смаль, І.М. Філоненко. Чернігів: Вид-во ЧНТУ, 2015. 492 с.
9. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. М. Немець, К. І. Мезенцева. К.: Фенікс, 2019. 304 с.
10. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : підручник. К. : Знання, 2013. 334 с.
11. Явкін В.Г., Руденко В.П., Король О.Д. та ін. Проблеми географії та менеджменту туризму. Чернівці: Рута, 2006. 260с.
12. UNWTO Tourism Definitions. Madrid, 2019. 55 p. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284420858>
13. Bieloborodova M., Bondarenko. L., Shapoval V. Ways to overcome the crisis in tourism sector under quarantine restrictions. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. №(8). С. 15-21. <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.8>.